

Europa celebra cinquanta anys

El 25 de març fa cinquanta anys de la signatura del Tractat de Roma, l'acta fundacional de l'actual Unió Europea. Per celebrar-ho, Alemanya, que ostenta la presidència semestral, organitza una celebració i vol aprofitar per donar un impuls a la proposta per relançar Europa arran del fracàs de la Constitució.

El 25 de març del 1957, el canceller Konrad Adenauer, responsable del "miracle" de la reconstrucció d'Alemanya després de la Segona Guerra Mundial, va signar el Tractat de Roma amb els líders de Bèlgica, França, Itàlia, Luxemburg i Holanda, un acord que pot considerar-se com l'embrió de la Unió Europea. Cinquanta anys més tard, l'actual cancellera, Angela Merkel, l'hereva política d'Adenauer, vol meravellar el món amb una festa des del cor d'Europa. A més, amb la signatura de la Declaració de Berlín, Merkel vol posar ales a un projecte comú que avui dia aplega 27 estats i un total de 490 milions de ciutadans. Un projecte esmor-teït per a alguns, o si més no encallat, d'ençà que el 2005 els ciutadans de França i Holanda, precisament dos dels membres fundacionals, van dir no en els respectius referèndums sobre la Constitució europea.

La festa, programada per als propers 24 i 25 de març, seguirà el patró alemany per a les grans fites històriques: pirotècnia combinada amb actuacions, una mica de discurs polític i previsiblement una gran gentada al carrer, d'acord amb la invitació llançada per Merkel a la ciutadania de "sortir a respirar les arrels d'Europa". De la Declaració de Berlín se sap que serà un text allunyat de l'argot de Brussel·les, ja que es tracta sobretot d'arribar al cor del ciutadà, que recordarà les arrels del que va començar com a comunitat d'interessos econò-

mics i alhora mirarà al futur. Un text que pugui ser llegit, a més, com a "programa" per al repte de relançar el Tractat Europeu, un cop passades les eleccions presidencials franceses de l'abril.

Cites importants. Angela Merkel ha centrat la primera part del seu semestre de presidència en el que anomena "discreció política". Consultes bilaterals i confidencials a la cerca de receptes sobre com fer ratificar pels Vint-i-set un text que el poble de dos estats membre ha rebutjat. Fins al final del semestre té tres cites importants, on no pot emparar-se ja en la confidencialitat i la discreció. La primera de les cites serà, doncs, el cap de setmana del 24 i 25 de març, coincidint amb el cinquantesim aniversari del Tractat de Roma, a Berlín, on entre pirotècnia i pirotècnia hi haurà d'haver un pronunciament clar sobre quins són aquests principis comuns dels Vint-i-set estats membre i, sobretot, quin serà el camí per reactivar el procés de ratificació del text, aprovat per divuit d'aquests estats –inclòs l'espanyol– i suspès pel no francès i holandès. La qüestió serà de quina manera es pot modificar un text que va necessitar hores de discussions fins que el van subscriure els caps d'estat o de govern dels socis de la UE.

La segona gran cita serà la 33a cimera del G-8 –les set potències industrials més Rússia–, que se celebrarà la primera setmana del mes de juny al balneari de Heiligendamm, a l'Est d'Ale-

Els representants dels vint-i-set estats membre de la Unió Europea es fan la foto de família, amb la presidenta de torn, la cancellera alemanya Angela Merkel, al capdavant, en la cimera que va tenir lloc a Brussel·les el passat 8 de març.

EFE

manya, al Bàltic. Allà, Merkel pensa posar sobre la taula el compromís dels Vint-i-set en matèria energètica, com a eina de pressió davant dels Estats Units, país que no ha ratificat el Protocol de Kyoto, però que sembla que ara "s'ho està pensant". Finalment, la tercera cita tindrà lloc els dies 21 i 22 de juny a la Conferència Intergovernamental de la UE i on es posaran ja sobre la taula possibles modificacions al text del Tractat Constitucional. Merkel deixarà el territori de les declaracions i dels focs artificials per entrar en matèria. Les eleccions franceses hauran quedat enrere i hauran desaparegut també les possibilitats de pròrroga. Merkel necessitarà allà molt més que bones paraules, sobretot si països com

2007 DE

Polònia i el Regne Unit insisteixen a no facilitar ni acords de mínims.

Un consens bàsic. Merkel va assegurar, a la cimera de Brussel·les celebrada els passats 8 i 9 de març, on va aconseguir l'acord per al foment de les energies renovables i la reducció de emissions de CO₂, que hi ha un consens bàsic respecte a la Declaració. Va admetre que hi ha "àmbits controvertits" per a futures ampliacions –Merkel, amb el seu partit, la Unió Cristianodemòcrata (CDU), és contrària a l'ingrés de Turquia–, però que per damunt de tot val la voluntat comuna de veure la UE com una garantia de la pau i la democràcia, precisament des de la capital d'Alemanya, ara símbol d'unitat, no de divisió.

La cancellera, la "noia de l'Est", que va créixer a l'antic territori comunista i va estudiar a la ciutat partida pel Mur, coneix més que bé els recursos dels simbolismes històrics alemanys. La qüestió que plana sobre la Declaració és fins a quin punt el ciutadà europeu vol insistir en aquestes grans fites i no està més preocupat per qüestions més concretes, sigui el medi ambient, sigui el terrorisme internacional o els efectes de la globalització econòmica sobre el seu mercat laboral. A Europa, per tant, li cal un llenguatge clar, que arribi al cor del ciutadà, o un llenguatge valent, que digui les coses com són. Aquesta és la qüestió. A la mateixa Alemanya, mitjans de comunicació com ara el setmanari *Der Spiegel* asseguren que els

acords en matèria energètica de la cimera de Brussel·les són operacions cosmètiques d'autorecreació, impotents davant el canvi climàtic que s'acosta. L'acord de la UE per reduir les emissions de CO₂ en un 20% fins al 2020 –respecte al nivell de 1990– i d'aconseguir que per a aquest mateix any un 20% del consum provingui de les energies renovables és de mànega ampla, això és, deixa els percentatges en l'àmbit de la "mitjana europea". Per tant, hi haurà països que quedaran molt per sota i d'altres ho hauran de compensar, en allò que Merkel va descriure com "atendre les peculiaritats de cada país". Està clar que hi ha països que no ho compliran, però no quants d'altres sí que ho faran i amb prou diferències per compensar els

Europa va començar a Roma

La capital italiana celebrarà els cinquanta anys de la firma del Tractat de Roma, que la va convertir en la base per construir l'Europa moderna, amb una Cimera de la Joven-tut com a acte principal. Dos-cents joves dels 27 estats que actualment conformen la Unió Europea faran les seves propostes sobre "com ha de ser Europa" i les trametan a Brussel·les. També astronautes, polítics, economistes i artistes es reuniran amb els líders dels sis països europeus cinquanta anys després de la històrica firma que va "crear" la Unió Europea. Un gran congrés, "Cinquanta anys d'Europa: Europa any zero?" constitueix l'acte institucional que vertebrarà les manifestacions romanes. Els programes especials d'Europa, en canvi, reuniran astronautes a la Universitat de la Sapienza, una de les més antigues d'Europa.

El cinquantè aniversari del Tractat de Roma recorda com només fa cinc dècades, en plena guerra freda, sis països europeus occidentals van apostar per un sistema democràtic transnacional, que si bé era concebut en clau essencialment econòmica, avui integra 500 milions de persones en una unió que supera el mercantilisme. Renunciant a una part de la seva sobirania nacional, els estats assumien el compromís d'una realitat comunitària que els englobava i afavoria.

Quan el 25 de març del 1957 se signa el Tractat de Roma, text que constitueix la Comunitat Econòmica Europea i l'Euratom (Comunitat Europea de l'Energia Atòmica), es desbloqueja l'existència de barreres econòmiques i es con-

figura el procés d'integració europea. Els tractats van entrar en vigor l'1 de gener del 1958. Ja el mes de juny del 1955, els ministres d'Afers Estrangers dels sis països fundadors d'Europa havien mostrat la voluntat de bastir una "Europa Unida", que es va consagrar al Capitoli de Roma el 25 de març del 1957. De fet, amb el tractat es crea una unió duanera que permet el lliure comerç de mercaderies mitjançant l'eliminació d'aranzels i la supressió d'altres barreres. Aquest Tractat va arribar precedit, el 1952, per la CECA (Comunitat Econòmica del Carbó i de l'Acer). Així, la producció francoalemanya de carbó i d'acer es col·locava sota un paraigua comú en què també s'aixoplugaven Bèlgica, Itàlia, Luxemburg i Holanda. Tots sis signaren anys més tard el Tractat de Roma.

El Tractat de Roma es distingia de les constitucionals particulars dels seus estats membre. Fixava les regles d'una nova economia de mercat –lliure circulació de mercaderies, serveis, treballadors i capitals– i en el preàmbul s'establí que els estats volien una unió "sempre més estreta entre els pobles europeus" per "millorar les condicions de vida i d'ocupació dels seus pobles" i perquè mitjançant una acció comuna en el progrés econòmic i social es poguessin "eliminar les barreres que divideixen Europa".

Míriam Díez Bosch
Roma

dèficits dels seus socis, tenint en compte que els grans de la UE, com Alemanya, teòric capdavanter en les energies renovables –i líder en exportacions de tecnologia per a aquestes energies– estaran per sota d'aquest percentatge.

Contenta amb tothom. La cancellera Merkel va rebaixar, també amb bones paraules i disposició d'ànim, les pretensions del seu gran amic francès, el president Jacques Chirac, perquè es reconegués l'energia atòmica com a energia "neta". Però va deixar la porta oberta perquè cada país "consideri" si vol o no dependre d'aquesta energia per reduir les seves emissions. Chirac va concedir-li aquesta victòria, conscient que Merkel, a casa, defensa el replantejament del tancament progressiu de les plantes

nuclears pactat pel govern socialdemòcrata-verd del seu predecessor, Gerhard Schröder. "Que Merkel hagués accedit de ple a les pretensions de Chirac hauria estat, de fet, més sincer, valent i profitós. Almenys sabríem tots on som, no en el seu territori de quedar bé amb tothom", comentava Reinhard Bütikofer, president dels Verds, partit que tem veure ensorrar-se el pacte signat amb els consorcis per a l'adéu a l'energia nuclear, a la primera legislatura de Schröder, gran fita per al partit ecopacifista en els seus set anys d'història com a soci de govern. "La política del no enfadar-se amb ningú serveix per a la foto de família, no per donar resposta a les preocupacions reals de ciutadà", deia Oskar Lafontaine, exsocialdemòcrata i actual líder del Partit de l'Esquerra, integrat

per post-comunistes i dissidència de les files de Schröder.

Sigui com vulgui, Angela Merkel va aconseguir a la cimera de Brussel·les un esperit d'entesa que no es recordava i els primers acords entre la nova UE dels Vint-i-set. A l'oposició i als mitjans alemanys no els fan el pes aquests acords. Dins de la CDU –el partit de Merkel– s'admet, per la boca petita, que la capacitat de buscar l'entesa de la cancellera és el seu mèrit principal, però també el seu dèficit. No es pot parlar de "compromís vinculant", respecte als acords energètics, on hi ha tanta excepció i tant de reconeixement de "les peculiaritats de cada soci". El mateix podria passar amb la Declaració de Berlín i el programa per al Tractat Europeu. Merkel, però, també té solucions per a aquest cas: va encetar la presidència de torn amb la proclama que un semestre són sis mesos, res més que això, que el seu objectiu és marcar unes pautes i deixar els deures enllestits per a la següent presidència.

Gemma C. Serra
Berlín

Merkel va encetar la presidència de torn amb la proclama que el seu objectiu és marcar unes pautes i deixar els deures enllestits per a la següent presidència